

Welkom en stilte

Lied 139: 1, 2 en 7

Bemoediging en groet,

Land in chaos. Politiek lijkt beheerst door wantrouwen, moeizaam een weg naar een nieuwe coalitie gezocht. Jeugd krijgt steeds meer te maken met problemen, eenzaamheid en depressie bij jongeren. Ondertussen in India grote problemen in de zorg, om miljoenen mensen die besmet zijn. Tekorten. Moedeloos van worden. We bidden om moed.

Gebed om ontferming

Barmhartige God,

U kent de moedeloosheid die ons overvalt,
vanwege de vragen - en er is geen antwoord,
vanwege de zorgen om de corona pandemie - en er is geen uitzicht,
vanwege het verdriet en er is geen troost.

Gij die de Vader zijt van JEzus Christus,

- was Hij niet dodelijk beangst in de hof en hebt Gij HEM niet getroost? -

Gij zijt ook onze Vader,

wil ons dan in uw grote goedheid sterken en vertroosten,
geef ons weer licht, het is zo aardedonker,
geef ons weer vreugde, Gij de toeverlaat, Amen.

Lied 885: "Groot is uw trouw o Heer", beide verzen

Gebed

Goede God, Gij laat uw waarheid stralen, stil en eenvoudig,
kwetsbaar als een kaarsvlam,

maar even hardnekkig als de dag, die steeds weer opgaat.

Zo komen wij vandaag op deze eerste dag van de week bij U,
opdat U ons verlicht met de stralen van een nieuw begin.

Maak ons die naar Christus heten, ook stil en eenvoudig.

Verhelder ons opdat wij niet wegvluchten in al onze bedenksels,
in onze overvloed aan woorden.

Laat uw woord van liefde, vrede en recht, onder ons gezegd blijven,

Laat uw Woord ons zeggen wat ons te doen staat, Amen.

Lezing Deutronomium 4:32-40

Intermezzo psalm 78

Lezing Johannes 15:1-8

- Lied 653: 1, 5 en 7 "U kennen, uit en tot U leven",

Verkondiging

Orgelspel

- Lied 791: "Liefde eenmaal uitgesproken", alle 6 verzen.

Gebeden

Hemelse Vader,

wat een bevoorrechte mensen zijn wij dat wij U hebben mogen leren kennen,
als een Vader, als een bron van liefde en hoop.

Wij danken voor de liefde die ons met uw Zoon verbindt,
een band waardoor wij de moed vinden om verder te gaan, om de hoop niet op te geven
voor uw Schepping, om te blijven geloven
dat geen duister zo groot is of uw Licht kan er in stralen.

God, als wij zelf in duistere gedachten gevangen zijn, wek ons dan weer op met uw Licht. Zo bidden wij voor ons land, geef wijsheid aan de politici, laat het nu eens gedaan zijn met het liegen en het verborgen houden van belangrijke informatie. Laat er recht gedaan worden aan mensen die onterecht benadeeld zijn. Laat er aandacht zijn voor de jeugdzorg en de problemen die daar ontstaan. Geef wijsheid aan hen die ons moeten regeren. Heer ontferm U.

Wij bidden U voor de mensen in India, die zwaargetroffen zijn door een nieuwe golf van de pandemie. Wij bidden voor hen wier lijden verergerd wordt doordat er geen medicijnen zijn of geen zuurstof om hen te helpen. Heer ontferm U. Zo bidden wij ook voor vele andere landen waar de problemen in de zorg de pan uit rijzen en waar hele families in verdriet gedompeld worden. Heer ontferm U.

Wij bidden voor de zieken, voor ... en vele anderen. Geef kracht om het uit te houden, moed om te herstellen.

Wij bidden voro de eenzamen en de rouwenden...stil gebed, Onze Vader.

- Lied 416 "Ga met God en Hij zal met je zijn."

Zegen, amen.

Gemeente van onze Heer Jezus Christus,

Wat zijn wij een gelukkig volk, wat een bevoorrechte mensen! Zo kan je de boodschap van Mozes aan zijn volk in Deuteronomium samenvatten. Wij hebben Gods stem vanuit een groot vuur gehoord. Welk ander volk kan dat zeggen? Mozes verwijst hier naar de berg Sinaï, waar het bliksemde en vurige vlammen verschenen voordat hij de berg opging om de Tien Woorden te ontvangen. Wat een bevoorrechte mensen zijn wij, dat God zich zo aan ons geopenbaard heeft. Aan geen enkel ander volk heeft Hij dat zo gedaan.

En dat niet alleen, ook de bevrijding uit Egypte was uniek, nog nooit eerder vertoond, met tekenen en wonderen en felle strijd, met sterke hand en opgeheven arm. Een unieke verbondenheid. In de hele geschiedenis van God met mensen kwam zo'n verbondenheid niet voor. Uniek, totaal onverwacht en onverdiend. Een verbondenheid, die gekoesterd moet worden. Het volk mag dit nooit vergeten. De HEER is de enige God, er is geen ander. Israël, houd je aan zijn wetten, laat er nooit een andere god aanbeden worden in je land.

Maar dat is precies wat er wel gebeurde in Israël. Andere goden, andere belangen, mensen die zich weinig aantrokken van Gods geboden. En daarom konden de Israëlieten uiteindelijk niet in het beloofde land blijven wonen en werden ze weggevoerd in ballingschap. De geleerden beschouwen Deuteronomium als een boek dat in de ballingschap geschreven werd als terugblik op de geschiedenis. Hoe kon het gebeuren dat het uitverkoren volk in ballingschap was? Wat was er fout gegaan?

We lezen dat het begin zo mooi was: een unieke verbondenheid met God. Een geweldige God die de andere volken angst aanjoeg en Israël naar het beloofde land voerde. Een God die regels en voorschriften gaf. En een volk dat zich daar uiteindelijk niet aan zou houden, en daardoor hun land en hun toekomst verspeelde. Maar zover is het in dit gedeelte nog niet: hier staat de belofte centraal: als het volk zich aan de geboden houdt, dan zullen ze een lang en gelukkig leven kennen. Wat een bevoorrechte mensen zijn wij, dat God ons zulke beloftes schenkt.

Als Jezus over de wijnstok en de ranken spreekt, dan klinkt daar ook die unieke belofte in mee. In de tempel was boven het allerheiligste een wijnstok afgebeeld. Dat vertellen ons de oude joodse geschriften. De wijnstok was het beeld voor Israël als volk van

God. De wijnstok die vruchten geeft, dat was de bloeiende verbondenheid van Israël met de Heer, een teken van de prachtige toekomst die God voor zijn volk in petto heeft. Jesaja profeteerde al dat de Heer van Israel een goede wijngaard wilde maken, maar dat slechte leiders er een puinhoop van gemaakt hebben.

Jezus past dit beeld in Johannes 15 op zichzelf toe. Hij is de ware wijnstok, d.w.z. Hij belichaamt het ware verbond met God. Vervolgens spitst Jezus deze gelijkenis vooral toe op het snoeien. De Vader snijdt ranken weg die geen vrucht dragen. En iedere rank die wel vrucht draagt snoeit Hij bij. Dat klinkt nogal dreigend en je zou er bang van kunnen worden.

Het is goed om dan te bedenken dat dit gedeelte uit Jezus' afscheidsrede komt. Geconfronteerd met de beproevingen die voor Hem liggen, spreekt Jezus over de beproevingen die zijn leerlingen zullen ondergaan. Ze zullen geconfronteerd worden met grote weerstand tegen het evangelie en zelfs met vervolgingen. Jezus geeft daar nu een positieve draai aan: als dat jullie overkomt, zie het dan maar als het bijknippen van de ranken. De beproevingen liegen er niet om, maar ook Jezus' levenskracht niet, waarmee Hij hen overeind zal houden. Blijf in Mij, dan blijf Ik in jullie. Bij alle vervolgingen die hen te wachten staan, moeten ze vooral met Christus verbonden blijven. Een beetje snoeien kan geen kwaad, als ze daardoor des te meer op de Heer gaan vertrouwen. Daar bij Hem zullen ze de kracht vinden om ondanks alles toch vrucht te dragen.

Zoals voor Israël het verbond met God uniek en wonderbaarlijk was, zo geldt dat ook voor de band tussen Jezus en zijn leerlingen. Jezus is niet slechts een voorbeeld voor hen, of een leraar. Nee, Hij is voor hen de bron van liefde en waarheid, waaruit een mens kan leven. Zonder Mij kun je niets doen, staat er dan ook. Dat klinkt nogal pretentius en als algemene regel slaat het nergens op. Het is alleen geldig voor de leerling die met Christus verbonden is. Als je verliefd bent op die ene persoon die jou gelukkig maakt, dan vallen alle anderen tegen. Je zegt: mijn hart is van jou, ik leef voor jou, alleen voor en door jou. Zo uniek is die band met Christus: als je ene grote liefde. Als je in Hem je zieleheil vindt, dan kan er geen ander meer voor jou zijn. Christus bevestigt dat hier: zonder Mij heb je geen leven, de wijnrank die afgesneden is, verdort, hij zal geen liefde meer kennen en zijn ziel zal geen rust meer vinden.

De unieke verbondenheid wordt dus in beide teksten benadrukt en uitgewerkt. De wijnstok van het volk Israël was herhaaldelijk gesnoeid. Telkens waren er takken afgehakt door de rampen die het volk troffen. Zuiveraars zoals de Farizeeën, of de sekte van Qumran, wilden Israël nog verder snoeien. Ieder die bij het ware Israël wilde horen, kreeg een hele waslijst aan moeilijke voorschriften die nog veel verder gingen dan de Tien Woorden. Jezus doet dat niet. Hij spreekt over genade en een nieuw begin in liefde. De leerlingen zijn om te beginnen al schoon. Hun zonden zijn vergeven en zij mogen deel uitmaken van het nieuwe Israël. Zij zullen vrucht dragen doordat zij in liefde met Christus verbonden zijn. Zij zullen samen een gemeenschap vormen waarin de liefde centraal staat. Mijn gebod is dat jullie elkaar liefhebben, zoals Ik jullie heb liefgehad, zegt Jezus daarom verderop.

Ten slotte. De verwerping door de mensen is voor de christelijke gemeente een verzoeking om te gaan denken dat men op de verkeerde weg is. Ook in deze tijd. Jezus bemoedigt zijn gemeente echter. Dwars tegen deze haat in zal de heilige Geest de leerlingen blijven bemoedigen: als je in Christus blijft, heb je niks verkeerd gedaan. Want Jezus is de ware wijnstok, die dankzij.. veel vruchten zal voortbrengen, tegen de verdrukking in. Amen.